

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД ДО ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ З ГІРНИЦТВА

Сучасні виробничі технології швидко прогресують, принципово змінюючи сутність, зміст, методи та форми діяльності фахівців. Це зумовлює безперервне нарощування наукоємності, вимагаючи від фахівців технічного спрямування, зокрема гірничих інженерів, як відповідного рівня розвитку інтелекту, так і обов'язкового його прогностичного характеру, що дозволяє передбачити та оцінити можливі варіанти подальших етапів технологічного, наукового, соціального й екологічного розвитку. Аналізуючи зміст традиційної науково-технічної підготовки інженерних кадрів В.Амадеї зазначає, що відбувається певне відокремлення інженерів та природного середовища, що виявляється у досягненні важливих технічних інновацій без урахування їх впливів на природні системи, як соціальних, економічних так і екологічних, без націленості на зменшення ризиків небажаних втручань у них технічних систем. Проте, особистісні якості фахівця виступають не менш важливим чинником. Як зауважує К.Маккормік, кількість дипломованих інженерних кадрів не свідчить про рівень сформованості особистісних якостей фахівців. Однак, саме сформованість фахівця як особистості, забезпечує його свідому екологічно виважену професійну поведінку. Орієнтація на технологічний підхід у застосуванні арсеналу педагогіки передбачає певну технологічність форм і методів навчання, з огляду на їх структуру, конструювання і практичне застосування, а також певною мірою первинного етапу проектування навчального процесу – формулювання педагогічних завдань.

Технологічний підхід спрямовує педагогічні дослідження на оптимізацію, навчальної діяльності, підвищення її результативності, інструментальності, інтенсивності. Він дозволяє: більш точно передбачати результати та скеровувати педагогічні процеси; аналізувати та систематизувати на науковій основі наявний практичний досвід та його використання; комплексно підходити до розв'язання освітніх та соціально-виховних проблем, забезпечуючи створення сприятливих умови для розвитку особистості; оптимально застосовувати доступні ресурси, вибираючи найбільш ефективні; розробляти нові технології та моделі для розв'язання соціально-педагогічних проблем. Технологічний підхід до навчання передбачає конструювання навчального процесу, на основі освітніх орієнтирів, цілей, змісту навчання. Зазначений підхід відкриває нові можливості для концептуального та проектного розвитку різних сфер та аспектів освітньої, педагогічної, соціальної діяльності. Провідною ідеєю, яка поєднує складові екологічної освіти майбутніх гірничих інженерів, є безперервний розвиток, перетворення освіти на механізм розвитку особистості і суспільства, спрямування вищої школи як соціокультурного інституту не на відтворення старих форм суспільного буття, а на розвиток демократичного, гуманного суспільства. Гуманізація виступає ключовим елементом нового педагогічного мислення. Це вимагає перегляду і переоцінки всіх компонентів педагогічного процесу, основним смислом якого стає саморозвиток, самоствердження, самореалізація особистості студента, в той час коли якість роботи викладача вищого навчального закладу, всієї системи освіти виступає мірою цього розвитку. Освіта у ВНЗ має створювати умови, які сприятимуть навчанню студентів на максимумі своїх можливостей. Такий навчальний процес стає продуктивним, бо спрямований на досягнення особистісних результатів у професійній самореалізації.

Аналіз педагогічної та науково-методологічної літератури дозволяє зробити висновок, що застосування технологічного підходу до освітніх та педагогічних процесів здійснює важливий внесок у дослідження процесу формування екологічної компетентності. Він дозволив створити цілісну експериментальну технологію, яка була поетапно реалізовано нами та включала постановку цілей, проектування та організацію навчально-виховного процесу та перевірку ефективності створеної структурно-функціональної моделі. Наукові підходи, зокрема і технологічний, передбачають педагогічну взаємодію спрямовану на розвиток творчих здібностей особистості, що дозволяє вибудувати стратегію освітньої діяльності чи певного напрямку формування знань. Технологічний підхід не є універсальним, і лише доповнює наукові підходи педагогіки, психології тощо. Однак поєднання технологічного, особистісно орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів забезпечує методологічну основу формування екологічної компетентності майбутнього фахівця напрямку «Гірництво».